

Tíðindi til føroyingar uttanlanda stuðla av tí føroysku sjómanskirkjuni.

Umsetningurin fellur hjá donsku havnunum

Tað er avgjørt ikki lætt at reka eina havn í Danmark í lýtuni. Tað vísir ein nýggj greining av havnarvirkseminum, sum tíðarritið Maritime Danmark hevur gjørt. Góðsumsetningurin vaks at kalla ikki í teimum 15 størstu havnunum í 2015, og í krónum og oyrum stóð heldur ikki serliga væl til. Góðsumsetningurin vaks bert við 0,4 prosentum til 55,9 miljónir tons samanbórið við 2014, meðan nettoumsetningurin hjá havnunum undir einum fall við tveimum prosentum til 1,8 miljardir krónur. Yvirskipaðu tøluni fyri góðsumsetning og nettoumsetning í teimum 15 størstu havnunum í 2015 avdúka stórar munir. Men sum heild hevur ongin stórus vøkstur verið.

Seks havnir hava í 2015 havt minni góðs í tonsum samanbórið við 2014, meðan níggju hava havt framgongd. Men ongastaðni er talan um munandi framgongd, og samanumtikið hevur vøkstururin bert verið upp á 0,4 prosent hjá teimum 15 havnunum tilsamans.

Kelda: maritimedanmark.dk

Antares.fo

Úr 20 upp í 75 krónur fyri kilo upp á trý ár

Laksaprísir: Prísurin á laks hevur ikki verið so høgur sum hann er í lýtuni í nógv ár. Í nýggjastu frágreiðingini hjá Búskaparráðnum verður hugt at laksaprísinum, og tað er skilligt, nú laksur umboðar nærum helmingin av samlaða útflutningsvirðinum í landinum. Tískil kunnu prísbroytingar í alivinnuni hava stórar ávirkanir á landsbúskapin.

Yvirlitið í frágreiðingini er í norskum krónum, og her skal havast í huga, at norska krónan er lægri enn tann danska/føroyska, og harafturat er hon fallin útvið 20 prosent síðani 2012. Hinvegin er dollarakursurin styrknaður umleið 25 prosent síðani 2014. Tí er útflutningsprísurin fyri laks til USA í donskum krónum vaksin meira enn strikumyndin niðanfyrir vísir, sigur Búskaparráðið.

Bæði síðst í 2011 og síðst 2012 var laksaprísurin umleið 20 norskar krónur fyri kilo. Fyri nøkrum mánaðum síðani fór hann upp um 75 krónur (nor.), og liggur í lýtuni um 65.

Prísvøkstururin fyri laks var í 2015 fimm prosent, meðan vøkstururin higartil í ár hevur verið 55 prosent, um sammett verður við sama tíðarskeið í fjør.

Dimma.fo

Fiskivinnunýskipanin: Kvotur og øll loyvi verða ógildað

Á fundi í Grønlandi í vikuni lyftu tveir av nevndarlimunum í nýskiparnarnevndini fyri komandi fiskivinnuna í Føroyum lokinum og kundu avdúka, at nevndin at kalla er samd um at velja kvotur fram um fiskidagar – og alt bendir á, at dýrt keyptu veiðiloyvini fara at hvørva.

Herálvur Joensen, stjóri í Reiðarafelagnum og Hans Ellefsen, fulltrúi í Fiskimálaráðnum, vóru báðir á norðurlendskum ráðharrafundi í grønlenska býnum Narsarsuaq í vikuni, har teir millum annað høvdu sína framløgu – og teir komu millum annað inn á tað, sum vit kunnu vænta, tá nevndin 3. oktober í ár er liðug við sítt arbeiði.

Og har var lítil og eingin ivi um, hvat nevndarlimirnir so at siga eru samdir um, hóast tað framvegis er nógv sum skilir.

- Tað er stórus meiriluti í nevndini fyri eini kvotaskipan, segði Herálvur Joensen, og Hans Ellefsen tók undir.

Teir fóru ikki so nágreiniliga inn á, um tað merkir, at fiskidagaskipanin heilt verður tikin av, men tað er nógv, sum bendir á tað.

Dimma.fo

Framrokning: 47.000 fólk í Føroyum í 2050

Í frágreiðingini um framtíðartørvin á búplássum til eldri í Tórshavnar kommunu, sum varð lögð fram fyrr í vikuni, verða tey viðurskifti, sum hava ávirkan á tørvin á røktarheimsplássum, lýst. Eisini eru samanberingar gjørdar við stóðuna í norðurlendsku grannalondum. Í hesum arbeiði er millum annað tørvur á at kaða eitt sindur inn í framtíðini, um mann so kann siga. Tí hava Trivnaðarfyrisingin og heilsu- og umsorganartænastan, sum hava gjørt frágreiðingina, fingið Hagstovuna at útvega tøl og framrokningar fyri fólkatal í kommununi og í landinum sum heild.

Hesar framrokningar, sum tó innibera eina ávísa óvissu – serliga, tá framrokningar eru gjørdar longri fram í tíðini, vísa, at fólkatalið í Tórshavnar kommunu fer at veksa komandi 34 árini, meðan fólkatalið samlað í Føroyum fer at minka.

Fram til 2030 veksur fólkatalið í Tórshavnar konnunu væntandi við 1.283 fólkmum, og tað heldur væntandi á at vaksa, tó bert við 90 fólkmum afturat til 2050. Hetta svarar til ein vøkstur úr 20.400 fólkmum í 2015 til umleið 21.800 fólk í 2050.

Fólkatalið fyri allar Føroyar veksur væntandi eisini fram til 2025, úr umleið 48.900 fólkmum í 2015 til 49.800 fólk í 2025. Men síðani minkar fólkatalið í Føroyum væntandi heilt niður í umleið 47.200 fólk í 2050.

- Tað áhugaverda er, at meðan fólkatalið fyri allar Føroyar væntandi minkar við næstan 2.000 fólkmum fram til 2050, veksur fólkatalið væntandi í Tórshavnar kommunu við umleið 1.400 fólkmum, verður sagt í frágreiðingini.

Tað verður ikki nevnt nakað um orsökirnar til hesar demografisku broytingar í frágreiðingini.

Dimma.fo

Oljuprísurin hevur stríðst seg uppá 46 dollarar aftur

02.09.2016 - 12:59

Oljuprísurin hevur verið lækkandi alla tað farnu vikuna, men nú seinnapartin tykist at prísurin spakuliga er farin at hækka aftur.

Í gjár var prísurin komin niður móti 45,50 dollarar fyri eitt fat av Norðsjóvaroljuni Brent. Um 12 tíðina fór prísurin uppum 46 dollarar, og nú liggur prísurin um 48,18 dollarar fyri fatið.

tað er álíkvælt langt frá tí prísinum oljan hevði í august, tá prísurin eitt tíðarskeið var omanfyri 50 dollarar.

Oljan.fo

Føroya Tele bjóðar Orknoyggjum breiðbandsloysn

02.09.2016 - 15:26

Síðani Føroya Tele fyri fleiri árum síðani gjørði eina íløgu í nýggja fjarskiftiskaðalin, Shefa 2, hevur hesin verið við til at lata upp dyr í okkara næsta grannalag, í Skotlandi og í oyggjunum norðan og vestan fyri Skotland. Nøkur av heimsins størstu oljufeløgum, BP og Total hava gjørt sáttmálar við Føroya Tele um brúk av teirra fjarskiftistænastum eins og oyggjarnar í økinum longu gera brúk av móguleikum, sum Shefa kann bjóða.

Um somu tíð sum Føroyar halda fram við at menna og útbyggja egnar fjarskiftismøguleikar, mugu okkara grannar fyri sunnan gera seg út við toli, tí á hesum eins og á nógvum øðrum samfelagsøkjum, eru oyggjarbúgvar í Hetlandi og Orknoyggjunum og eisini í Hebridunum gloymdir og við sviðiðsoð, tá tað ræður um at brúka pengar í skattakistunum í London og Edinburg til at menna fjarskotnu oyggjasamfeløgini.

Nú bjóðar Føroya Tele seg fram at hjálpa oyggjunum við fjarsamskiftineti og breiðbandi umvegis Shefa-kaðalin. Tað hevur tó higartil verið torført at fáa fjarskiftismyndugleikarnar í Bretlandi at lata upp dyrnar fyri eini fyrirøku í Føroyum. Nú stóra blaðið í Orknoyggjunum hevur sent sín frægasta journalist til Føroya at vitja, hvussu fjarskiftisøkið verður umsitið og útbyggt í Føroyum, er tilboðið frá Føroya Tele til Orknoyggjar forsíðutilfar.

Undir yvirskriftini “Faroese company promises internet revolution if given the go ahead” skrivar Craig Taylor í grein frá síni vitjan í Føroyum nú um dagarnar, at nú tørva orknoyingum bara at fáa grønt ljós frá myndugleikum í London at kunna bjóða Føroya Tele vælkomnum. Í løtuni veitir FT longu tænastr til oljuterminalin Flotta í Orknoyggjunum.

Føroya Tele er tilreiðar og eisini væl ført fyri at útbyggja fartelesnetið og internetsamskiftismøguleikarnar í Orknoyggjunum eins og tað hevur verið við til at gera í Hetlandi.

Hetta var greiða niðurstøðan hjá stjóranum í Føroya Tele, Jan Ziskas, tá hann fekk vitjan av journalistinum úr Orknoyggjunum. Blaðið fær at vita, at Føroya Tele er ført fyri at gera arbeiðið uppá nakrar fáar mánaðir.

Hesi tíðindi koma júst um sama mundið, sum ein spildurnýggj frágreiðing “Audit Scotland Report” varð almannakunngjørd og kom til ta niðurstøðu, at Orknoyggjar eru eitt av seks økjum í Skotlandi, sum eru afturútsiglar, tá tað snýr seg um breiðband fipurnet. Tað er annars ætlanin hjá skotsku stjórnini, at Skotland í 2020 skal hava digitalan infrastruktúr í heimsflokki.

Jan Ziskas sigur víðari við blaðið, at Føroya Tele longu hevur gjørt innleiðandi kanningar í Orknoyggjum, og at man nú er til reiðar at fara undir arbeiðið, men at bíðað verður eftir, at almenna fjarskiftiseftirlitið OFCOM gevur teimum loyvi at brúka neyðugu frekvensirnar til at byggja út fjarsamskiftið á. Men higartil hevur hetta ikki latið seg gera orsakað av almenna regulverkinum.

Stjórin í Føroya Tele vónar, sambært The Orcadian, at tað í næstum fer at bera til at fáa málið viðgjørt í lokalu stjórnini og í almennu skipanini, sum tá kann beina burtur forðingarnar.

Føroya Tele hevur júst gjørt eina umfevandi avtalu við kinversku fyrirkona Huawei um at menna breiðbandið í Føroyum og heldur stjórin tað einki vera til hindurs fyri at fremja eina slíka útbygging í Orknoyggjum og Hetlandi eisini.

Jan Ziskasen sigur, at teirra kanningar vísa, at tað skulu setast upp 34 mastrar til at umsita fjarsamskiptið við 4G breiðbandi. Henda skipan verður tá bundin í Shefa-kaðalin, sum longu kemur í land í Orknoyggjunum, Talan verður um eina íløgu uppá tiggjutals milliúnir pund.

Jan Ziskasen sigur í samrøðuni, at Føroya Tele hevði verið sera fegið, um tað fekk hesa uppgávuna. “Vit eru vanir við at veita tænastr til oyggjafólk, og hetta hevði verið ein sera kærkomin uppgáva fyri okkum at loyst fyri oyggjabúgvarnar í Orknoyggjum og Hetlandi. “

Oljan.fo

MEST samtakið ger íløgur í framtíðina við eitt nú at vera við á ONS

04.09.2016 - 12:52

Hetta er aðru ferð, at nýggi sølu- og marknaðarleiðarin hjá Mest samtakinum, Richard Mortensen, er við á eini oljumessu í útlandinum. Fyrstu ferð var í Aberdeen í fjør. Tá hevði hann týðandi leiklutin at vera flaggberi fyri nýggja føroyska søluframtakið “Faroe Islands Maritime Services”, ið snúði seg um at savna føroyskar fyrirkona, sum veita vørur og tænastr til olju- og frálandsvinnuna, undir einum og sama merki. Nú gekk leiðin eystur um hav til norska oljuhøvuðsstaðin at staðfesta sama boðskap, hesaferð m.a. við meira fokus á nýggju móguleikunum í Arktis.

Vit spurdu Richard Mortensen, hvussu hevur vinnast hesaferð, nú tíðirnar í vinnuni eru alt annað enn tær bestu.

“Vit halda, at sjálvt tá tað eru niðurgangstíðir, so er tað tá, at okkara kundar leggja merki til, at vit eru trúgv móti teimum. Vit hava møtt nógvar av okkara verandi kundum bæði innan fyri skipasmiðjuøkið og innan fyri Pam Offshore økið. Teir hava verið sera glaðir fyri at møta okkum, og okkurt spennandi er eisini komið burtur úr. Longu fyrsta dagin á básinum vóru her fyrirkona, sum vitjaðu og vistu áhuga fyri okkara fjølbroytta virksemin. Bæði fyri Pam og Mest. ð so máta haldi eg vit finga væl burtur úr frá byrjan av messuni.”

Fáa nógv burtur úr

Richard Mortensen er ikki heilt samdur við tey, sum halda tað vera burturspilt orka og tíð at fara á oljumessur.

“Tað er ikki til fánýtis at fara á slíka messu. Vit hava lagt okkum eftir at lurta eftir tí støðu, sum vinnan er í, og har vinnan ynskir at man skal hava meira fyri minni. Og tí hava vit millum annað innan Pam Offshore Service lagt okkum eftir einum boðskapi, sum er at siga, at vit hava starvsfólk, sum eru “multiskilled” tvs. starvsfólk, sum kunnu loysaikki bara eina uppgávu, men fáa loyst fleiri uppgávar um somu leið. Innan fyri bransjuna eru uppgávarnar mangan so specialiseraðar, at skal tú samanbera tað við okkurt í okkara húsarhaldi, har tú t.d. skal gera ein kopp av kaffi, tá er tað ein persónur, sum koyrir filtur í, ein heilt annar persónur koyrir kaffi í kaffifilturið, ein triði persónur koyrir vatn í osfr. Á PAM Offshore Serviceer tað soleiðis, at vit duga at gera flestu partar aví hesi prosessini, so t.d. kann ein elektrikari leggja kaðalbakkar, draga káplarnar, gera testing osfr. Vit kunnu gera alla prosessina, og tað merkir, at vit kunnu gerast eitt áhugavert samstarvsfelag, ið kann tryggja eitt betri flow. Tann boðskapin hava vit roynt at greiða okkara kundum frá, og eg haldi teir meira og meira eru við at taka hann til sín.

Hin boðskapurin innan Mest er tann, at vit eru ikki steðgað upp eins og stórir partar av vinnuni í Noregi, men at vit gera íløgur í framtíðina, m.a. við at yvirdekkja okkara turrdoikk, vit hava fingið ein nýggjan asimuttbrunn og ein nýggjan sleipara. Tað vísir seg, at okkara kundar halda tað vera sera áhugavert, at vit gera hesar íløgurnar í framtíðar móguleikar. Alt í alt hava vit røktað nógvar av okkara verandi kundum betri og fingið onkur nýggj sambond eisini. So eg vil siga, at vit eru nøgd við messuna hesaferð.”

Richard Mortensen sigur víðari, at tey tí leggja seg eftir at troyta fleiri móguleikar, ein er at fáa arbeiði heim til Føroya innan MEST økið, og ein annar er at fara á marknaðin í útlandinum við teirra vørum og tænastrum innan PAM Offshore økið.

“Eitt, sum fleiri av okkara kundum halda vera eitt sindur løgið, er, at samtíðis, sum vit senda okkara starvsfólk av landinum, so taka vitútlendingar heim til Føroya at arbeiða, har vit í summar hava havt 40-50 fólk úr Bulgaria, Pólandi og Rumenia til arbeiðis í Føroyum. Svárið til hetta er, at tað gongst væl í Føroyum, og hesi fólk umboða eina øðrvisi ekspertisu enn hana vit hava tøka í Føroyum.”

Frálandsskip til umvæling í Føroyum

-Nú tóku tit tykkum av West Hercules, tá hann varð umvældur í Føroyum fyri tveimum árum síðani.

Fara vit at síggja aðrar pallar í Føroyum í framtíðini og eisini frálandsskip?

-Frálandsskip heilt avgjørt. Vit hava havt fleiri ítøkilig prát um hetta og hava vit havt ítøkilig tilboð úti, og vóru tíðirnar ikki so ekstremt vánaligar, sum tær eru í løtuni og vinnan var í so tungum sjógvi, so hevði vinnan sannlíkt valt okkum fram um aðrar. Vit hava víst, at vit kunnu vera kappingarførir innan frálandsskipaøkið. Slíkar uppgávur verða væntandi lyftar av ymiskum fyrirkomulagum í Føroyum í felag og hevur tá Faroe Maritime Services ein veruligan leiklut.

Hvat oljupallum viðvíkur, so er tað eitt sindur størri verkætlanir, og vit hava verið í konkretum dialogi við fyrirkomulag, sum hava víst áhuga. Man tosar um tað góða projektið vit gjørdur kring West Hercules. Vit hava tosað við fyrirkomulag í Kanada, Noregi og aðrastaðni, og hesar siga seg hava hoyrt um okkara góða arbeiði við West Hercules. Men har eru tíðirnar so mikið strævnar, at tað ikki er aktuelt her og nú. Vit vóna, at tað fer at vísa seg seinni.”

Hóast ringar tíðir fyri frálands- og oljuvinnuna, so merkja hesi økini kortini nógv fyri Mest og Pam og roknar Richard Mortensen við, at so skjótt svørtu skíggini fara at fækka, so fer tað eisini at síggja ljósari út fyri bæði Mest og Pam.

“Vit hava verið ikki sørt bilsin yvir, at japanarar og kinverjar, sum vitja básin, kenna so nógv til okkum í Føroyum, og tá vit spyrja, hví tey hava hesa vitan, fáa vit at vita, at tey hava sæð fleiri sjónvarpasendingar um Føroyar. Og tað ger tað lættari hjá okkum at samskipta og hvør veit, um ikki samstarvið tann vegin eisini verður meira í framtíðini.”

Umframt Richard Mortensen var eisini Anja Jacobsen, dagligur leiðari á Pam Offshore Service við á oljumessuni
Oljan.fo

Gadus hevur sleipað Sjúrdarberg til Båtsfjord í Noregi

04.09.2016 - 11:56

Tað var í gjár, at Sjúrdarberg, sum var til fiskiskap eftir toski, fekk um skrúvuna, og mátti hava hjálp. Gadus, ið royndi tætt við, kom Sjúrdarbergi til hjálpar, og hevur sleipað trolaran til Båtsfjord í Noregi, har kavarrar skulu kanna málið nærri.

Nær Sjúrdarberg verður klárur, at fara aftur til fiskiskap vita vit ikki.

Upplýst verður, at Sjúrdarberg hevði nógv ferð tá ið teir fingur eitt trol, ið fleyt í sjónum, um skrúvuna.

Fiskur.fo

Jupiter landar til Varðin Pelagic

04.09.2016 - 18:48

Jupiter kom í dag á Tvøroyri við umleið 900 tonsum av makreli.

Teir landa til Varðin Pelagic, og fiskiskapurin hevur verið góður hendan túrin. Tá ið teir hava landað verður farið nýggjan túr eftir makreli.

Fiskur.fo

HB pressaði og pressaði, men KÍ átti munin

03.09.2016 - 20:03

Klaksvíkskvinnur vunnu steypafinaluna hjá kvinnum aftur í ár. Sum allir landsdystirnar millum liðini í ár, endaði steypafinalan eisini við einum máli á muni. KÍ vann eina spennandi finalu 3-2. Seinasta løtan av dystinum bleiv sera spennandi, tí tá pressaði HB nógv. Men tað bleiv tó til eitt mál ov stutt enn einaferð.

KÍ fekk betri byrjanina í øðrum hálvleiki, og tá 54 minuttir vóru spældir, lögdu klaksvíkskvinnur seg á odda 2-1. Málið skoraði Hervør Olsen. Síðani gekk meira javnt á, og HB svaraði aftur, sum tær høvdu gjørt tað í fyrri hálvleiki, við at pressa meira, og spæla meira við musklunum.

Í 72. minutti fekk Rannvá B. Andreasen tó bóltin uttanfyri brotsteigin, og við góðari sending fann hon nýinnskiftu Liljuna Jacobsen, sum smekkaði til, og økti til 3-1 til KÍ.

Nú mátti HB reagera, og tað beinanvegin, og venjarin valdi at seta Heidi Sevdal á vøllin, stutt eftir hetta. Heidi, sum hevur átt fyri fáum vikum síðani er ikki komin orduliga fyri seg enn, men at spæla fótbólt er hon sera røsk til. Hon fann álopsmakkarar, Milju R. Simonsen við frálíkari sending, og hon minkaði um munin, so at at tað bleiv sera spennandi seinastu minuttirnar. Men fleiri mál komu ikki, so KÍ vann enn einaferð steypafinaluna.

Talvolympiadan: Ruddiligur sigur til Føroyar

04.09.2016 - 16:54

Føroyar vunnu í dag 3½-½ á Jersey í triðja umfari á talvolympiaduni í Aserbadsjan.

Jóan Hendrik Andreassen vann fyrst á 3. borði. Okkara maður var við svarta fólkinum ágangandi í fronsku byrjanini, og fekk straks góða støðu. Hann herjaði á kongsmegin, mótstøðumaðurin tók eina offraða finnu, men hon var eitrað, og so var ballið búið.

Helgi Dam Ziska vann somuleiðis sannførandi á 1. borði. Hann hevði svarta fólkið, men fekk skjótt ein lítlan fyrimun í sisliliansku byrjanini. Hvítur hevði ampa av heldur veikari e-finnu og øðrum veikleikum frúgvarmegin. Stig fyrri stig telvaði Helgi mótstøðumannin niður.

John fekk eisini initiativ og lítlan fyrimun tíðliga í talvinum, tá ið hann spældi c-finnuna fram á 5.røð. Mótstøðumaðurin var alt talvið heldur kroystur og gjørði til endans tapandi leikin.

Sjúrdur kom ongan veg við hvítum móti ágangandi mótstøðumanni. Støðan var yvirhøvur jøvn allan vegin, men í endatalvinum átti okkara maður helst at gagnnýtt frífinnuna frúgvarmegin betur.

Men 3½-½ er frálíkt úrslit, sum sendir føroyska liðið langt fram í røðina.

Í morgin er 4. umfar á skránni í Baku.

Eftir er talvið á 4. borði. Har situr Sjúrdur Thorsteinsson í endatalvi, sum helst endar javnt.

Portal.fo

Harðbalnar lagnur í Føroya Rætti í dag

02.09.2016 - 18:10

Tá ið ein 42 ára gamal maður í dag var stillaður til svars fyri Føroya Rætt í sambandi við, at hann varð ákærdur fyri at hava framleitt á leið 13 kilo av skunk heima hjá sær sjálvum við víðarisølu í hyggju, var tað ikki uttan longri frágreiðingar frá verja, ákæra, vitni og, ikki minst, teim ákærdu sjálvum.

Tann høvuðsákærði, t.e. tann 42 ára gamli maðurin, er fyrr dømdur fyri skunkframleiðslu á Norðskála, og misti hann í apríl 2001 koyrikortið uttan móguleika fyri at taka tað aftur. Síðan ta ferðina hevur løggreglan fleiri ferðir tikið hann fyri ólógliga koyring.

Maðurin hevur verið alkoholmisnýtari í nøkur ár, men hevur hesi farnu árinum ikki verið bundin av alkoholi.

Hann hevur, sambært sær sjálvum, nýtt cannabis sum eitt amboð fyri at halda seg burtur frá alkoholi, og tó at hann í rættinum í dag førði fram, at hann ímillum ár og dag hevur viljað tikið frástøðu frá hash-umhvørvinum í Føroyum, fekk ein ta greiðu fatan, at hann kendi fleiri í tí umhvørvinum.

Sambært 42 ára gamla manninum sjálvum framleiddi hann ikki skunk til víðarisølu, men einans til egna nýtslu og móguliga til at njóta saman við onkrum vinmonnum. Hann viðgekk tó, at hann hevur selt skunk til onkran fyri onkra minni samsýning, t.e. t.d. fyri 1500-2000 krónur ella fyri ein kassa av bjór.

Luktaði ikki av skunk inni

Maðurin býr nú í Danmark og hevur tey seinru árinum livað av arbeiðsloysisstuðli saman við 50 ára gomlu konu sínari, sum í sínum lag hevur livað av forsorgarhjálp. Tey eiga tvey børn saman. Kona hansara hevur, sambært sær sjálvari, aldrið roykt hash og er ikki bundin av alkoholi, og hevur hon í tí komandi ætlanir at taka eina útbúgving.

Tað var tíðliga í 2013, at tann 50 ára gamla konan kom til hús eftir at hava verið ein bytúr, og tá ið hon ikki fekk hurðina upp, av tí at hon ikki hevði lykklarnar uppiá sær, kom løggreglan framvið. Tað var tá, at løggreglan skuldi hava luktað skunk inni hjá parinum, sum annars búði saman við øðrum fólki. Løggreglan konfiskeraði hareftir skunkframleiðsluna, sum var uppi á loftinum í húsinum. Parið búði á miðhæddini, og sambært konuni visti hon ikki, at maðurin framleiddi skunk í húsinum. Hon førði í hesum sambandi fram, at tað ikki luktaði av skunk í húsinum. Maðurin helt, sambært sær sjálvum, skunkframleiðsluna loyniliga fyri konuni.

50 ára gamal konan fekk í 2009 eina treytaða revsing fyri áðurumrøddu skunkframleiðsluna á Norðskála.

Tað einasta vitnið í hesum málinum, sum var fyri rættinum í dag, var ein, sum hevur starvast sum narkopolitistur í Føroyum, og førði hann í rættinum fram, at hann hevði verið inni hjá parinum hendan morgunin tíðliga í 2013, og at tað luktaði av hashi inni hjá teimum.

Sæddur á einari mynd við einari joint í munninum

Tann triði maðurin, sum er ákærdur í hesum málinum, er 34 ára gamal og er ákærdur, tí at hann á einari mynd, sum løggreglan hevur fingið hendur á, eftir øllum at døma skal hava verið inni í

skunklaboratoriinum hjá tí 42 ára gamla manninum, og tí at hann har, sambært ákæranum, skal hava havt eina joint í munninum. Hetta var, tá ið tann 42 ára gamli maðurin búði uppi á Ternuryggi í Havn. 34 ára gamli maðurin noktar tó fyri, at hann skal hava verið inni í húsinum á Ternuryggi, og hann noktar somuleiðis fyri, at hann skal hava havt eina joint í munninum. Sambært honum var tað ein vanlig sigarett, sum hann hevði í munninum. Verjin hjá honum, Christian F. Andreasen, krevur tí, at hann verður frikendur.

Avgerðin í málinum fellur næsta fríggjadag á middegi.

Portal.fo

SEV setir grønu framtíðina á breddan

02.09.2016 - 18:36

SEV vil varpa ljós á grøna elorku, nýbrot á elorkuøkinum, visiónir og veðurlagsbroytingar á altjóða ráðstevnu í Norðurlandahúsinum 27. og 28 september. Ráðstevnan, sum ber heitið 100by2030, verður hildin stutt undan, at SEV fyllir 70 ár 1. oktober.

Høvuðsrøðari verður altjóða viðurkendi framtíðargranskarin, Tony Seba frá Stanford University í California, sum til dømis metir, at tøkniligi framburðurin næstu árin verður so stóur, at olja ikki verður brúkt sum brennievni til flutning á landi í 2030. Umframt at undirvísa, ráðgeva og halda fyrilestrar, er Tony Seba íverkseti við tilknýti til Silicon Valley.

Jesper Theilgaard, veðurlagsserfrøðingur á DR, hevur ein áhugaverdan virtuellan fyrilestur um veðurlagsbroytingar, har hann bæði viðger veðurlagsbroytingarnar í heimshøpi og við atliti at Føroyum og øðrum oyggjabólkum.

Vatn, vindur, sól, sjóvarfall og orkugoymslur hava eisini sítt pláss í skránni. Fleiri altjóða fyrirkur senda umboð á "100by2030" at greiða frá grønum framtíðar orkuloysnum. Teirra millum eru týski vindmylluframleiðarin, ENERCON, og franski battaríframléiðarin, Saft Batteries. SEV og Orka hava hvør sín fyrilestur, og Sirið Stenberg, landsstýrskvinna í orkumálum, setir ráðstevnuna, sum eisini verður kryddrað við videoinnsløgum og tónleiki.

- SEV vil fegin á ein lættan og hugtakandi hátt stuðla upp undir vitanardeiling innan grøna orku.

Nýbrot og nýhugsan eru ein alneyðugur hugburður at hava næstu 15 árin, um málið um 100 prosent grøna orku á landi í Føroyum í 2030 skal røkkast, sigur Terji Nielsen, menningarleiðari hjá SEV.

"100by2030" verður, sum nevnt, hildin 27. og 28. september. Seinna dagin fáa ráðstevnugestirnir høvið at vitja vindmyllulundina í Húsahaga fyri at kunna seg nærri um battarískipanina og nýggju tøkni-frøðina. Ráðstevnan endar við almennari móttøku í sambandi við, at SEV verður 70 ár 1.

oktober.

Portal.fo

Nýggir tunlar Norður um Fjall um seks til sjey ár

02.09.2016 - 20:28

Seinnapartin í dag lat Viðareiðistunnilin upp. Hetta var gjørt við stórum hátíðarhaldi fyrst hvannasundsmegin, og síðani varð gingið gjøgnum tunnilin og í kvøld verður stór tunnilsveitsla á Viðareiði.

Men fyri at koma til tunnilmunnan á Viðareiðistunlinum hvannasundsmegin skal ein fyrst koyra gjøgnum trongu og ótíðarhóskandi tunlarnar Norður um Fjall, sum vóru gjørdir fyri gott 50 árum síðani.

- Næsta stóra stigið verða tunlarnir Norður um fjall. Skjótt fylla hesir tunlarnir 50 ár. Teir eru sanniliga eisini ótíðarhóskandi, og tí verða tunlarnir Norður um fjall raðfestir ovarliga í nýggju og dagfórdu samferðsluætlanini, segði lögmaður í røðuni, sum hann hevði tá tunnilin lat upp alment.

Og næsta stóra stigið er ikki langt burturi, men tó verður tunnilin til Hvalbiar gjørdur fyrst og so sleppa tunlarnir norður um Fjall framat. Tað segði lögmaður við Kringvarpið fyrr í dag.

- Um alt gongur eftir ætlan koyrir man í nýggjum tunlum norður um fjall um seks til sjey ár. Tað avhongur alt eftir búskaparligu gongdini og annað, men eftir ætlan í langtíðar kørmunum so tosa vit harum, segði lögmaður við útvarpið hjá Kringvarpinum.

Samferðslumálaráðharrin, Henrik Old, var eisini bjartskygdur um tunlarnar, men vildi ikki seta eitt tal á hvussu nógv ár tað ganga til nýggja farleiðin Norður um Fjall verður ein veruleiki.

- Um eg fari at seta ein dato, so verður tað tað, sum tað verður fokusera uppá og til tann dag. Tíðin hevur lært meg at ein ikki skal seta ein dato, tí so verður alt last fast. Men sum vánirnar eru, so sær ikki so galið út, segði Henrik Old í Dag & viku í kvøld.

- Seks ár er eitt gott boð, segði hann, men so skulu tær fríggjarligu vánirnar ganga við.

Portal.fo

Rebekka átti umborð á Smyrli í gjárkvøldið

03.09.2016 - 14:46

Í gjárkvøldið klokkan 22:10 fór fram heldur óvanlig hending umborð á Smyrli. 26 ára gamla Rebekka Mørk Poulsen úr Vági átti eina gentu umborð á Smyrli.

Rebekka varð sett at eiga um 3 vikur, men fekk verkir í gjárkvøldið. Hon setti seg í samband við jarðamáður og fór á Sjúkrahúsið á Tvøroyri, men haðani varð hon send umborð á Smyril. Smyril skuldi, eftir ferðaaetlanini, fara av Krambatanga klokkan 21, men bíðaði varð eina løtu eftir ungu kvinnuni og jarðamáðrini.

Og tað má sigast, at tað gekk skjótt fyri seg, tí tá Smyril kom framvið Lítla Dímun átti Rebekka eina lítla diddu.

Suðurrás upplýsir, at móðir og barn tað gott.

Henda hending spældi tíbetur væl av, men uttan iva eigur tað at seta enn meira hita í kjakið um trygdina hjá ungum familjum, sum velja at búseta seg í Suðuroynni.

Portal.fo

Barnakona við verkjum send umborð á Smyril alt fyri eitt

03.09.2016 - 16:23

Tá alt var yvirstaði, hugsaði eg ikki um, at eg hevði átt umborð á Smyrli. Soleiðis sigur Rebekka Mørk Poulsen millum annað, tá Portalurin fekk prátað við hana seinnapartin.

- Meðan verkirnar vóru, var tað eitt sindur løgi at hugsa, at eg kom at eiga umborð, tí man visti ikki aðrenn, hvussu alt fór at spæla av. Og tá man veit at man er úti á sjónum, ger tað ikki støðuna nakað betri, sigur 26 ára gamla kvinnan úr Vági, sum átti eina fitta lítla diddu umborð á Smyrli í gjárkvøldið.

Tað má hava kenst heldur løgið, at eiga umborð á einum ferðamannaskipi.

- Vit vóru tí betur í einum sjúkrkamari saman við ljósmóðrini, hóast har var ymiskt, so vóru, hóast alt, ikki allir hentleikarnir sum á einum sjúkrahúsi. Eg vildi trúð, at tað kundi borið til, at átt á Suðuroyar Sjúkrahúsi, og so farið við tyrluni til Havnar, um tað skuldi verið neyðugt. Men tað bleiv noktað mær.

Serlæknar noktaðu at lata Rebekku eiga á Suðuroyar Sjúkrahúsi

- Tað bleiv noktað mær at eiga á SS av tveimum serlæknum. So ístaðin fyri at fara á sjúkrahúsið til kanningar og so framvegis, vórðu vit biðin um, at koyra beinleiðis umborð á Smyril, og har skuldu vit mæta ljóðsmóðrini.

Hetta er ræðandi frágreiðingin frá 26 ára gomlu Rebekku Mørk Poulsen, sum saman við barninum tíbetur komu væl gjøgnum heldur øðrvísi føðingina umborð á Smyrli.

Á facebook vanganum hjá Vernd, sum arbeiðir fyri at verja Suðuroyar Sjúkrahús hevur eitt fakfólk úttalað seg um ótolandi støðuna:

Denne løsning, der er lavet for fødende på Suderø, kommer til at gøre fagfolkene på SS usikre på egne evner, så man ikke en gang ser sig i stand til at tage imod helt normalt fødende. Vi har hele tiden påpeget, at hvordan kan man tage imod en akut fødsel, når man ikke kan tage imod den normale, kompetencerne forsvinder stille og roligt. Og tro mig dette er kun lige begyndt, det kommer kun til at gå ned ad bakke i fremtiden, desværre.

Lisbet Vestergaard Jacobsen

Guð havi lov fyri, at veðrið var hampuligt á veg norð í gjárkvøldið, og ikki sum á myndini omanfyri.

Farleiðin um Suðuroyarfjørð er mangan hørð.

Portal.flo

- Altjóða fyrirøkur gjalda minni í skatti enn ein pylsuvognur

03.09.2016 - 16:55

Stóru altjóða fyrirøkurnar gjalda minni í skatti enn ein pylsuvognur.

Tað sigur eysturrikski ríkiskanslarin, Christian Kern, ið er farin at ilskast inn á londini í ES, ið bjóða linar skattareglur til stóra altjóða fyrirkurnar.

- Hvør café og hvør pylsuvognur í Wien lata meira í skatti í Eysturriki enn ein altjóða fyrirkurka. Og tað er galdandi fyri Starbucks, Amazon og aðrar fyrirkur, sigur Kern.

Boðini hjá Kern koma, eftir at ES kommissiónin hevur gjørt av, at Apple skal gjalda upp í 13 mió. evrur aftrat í skatti í Írlandi, tí mett varð, at Apple hevði nýtt ólógligar hættir at ognar sær pening, ið annars skuldi verið goldin í skatti.

Og eftir øllum at døma hóvar Kern væl avgerðina hjá ES kommissiónini, tí hann heldur lítið um lágs kattalondini í ES.

- Tað, sum Írland, Holland, Luxembourg ella Malta gera, er mangul upp á samhald við restini av evropeiska búskapinum, sigur Kern.

- Tær súgva upp allan lýsingarmarknaðin, sum kemur úr okkara búskapi, men gjalda hvørki vinnuskatt ella lýsingarskatt í Eysturriki, segði Christian Kern.

Portal.fo

Sirið Stenberg fær vitjan av grønlenskum ráðharra

04.09.2016 - 14:55

Sirið Stenberg, landsstýriskvinna hevur bjóðað grønlenska ráðharranum í náttúru,- umhvørvi og orku, Mala Høj Kúku á vitjan. Hann kemur við embætisfólkum sínum mánadagin, og varir vitjanin til hósdeggin, 8. september.

Føroyar og Grønland hava fleiri felags áhugamál og fara at hava gagn av samstarvi landanna millum, tá talan er um umhvørvi og orku.

- At knýta sambond og styrkja um samstarvið, fer at gagna báðum londunum, sigur Sirið Stenberg. Løgmaður og grønlenski landsstýrisformaðurin hava fyrr í ár gjørt samstarvsavtalur á fleiri økjum landanna millum, millum annað innan umhvørvið og orku. Harafturat er ein samstarvsavtala gjørd millum Grønland og Føroyar, sum er frá 2008, og snýr seg um samstarv á umhvørvis- og klimaumráðnum.

Portal.fo

Móðir Teresa gjørd til halgimenni í dag

04.09.2016 - 15:58

Móðir Teresa verður sæð sum sýmbolið fyri góðvild og næstakærleika, og sunnudagin gjørdi Frans pávi hana til eitt katólskt halgimenni. Umleið ein hálv millión fólk fyltu Petersplássið í Rom og allur býurin sum heild var fullur av fólkum.

Móðir Teresa segði tað vera sítt kall frá Jesusi, at taka sær av teimum fátæku og veiku. Hon fekk Nobel friðarlønina í 1979, og tá segði hon: "Kristus er allastaðni, í okkara hjørtum, í teimum fátæku, sum vit hitta, og í teimum smílum vit geva og fáa", men sjálf misti hon sambandið við Guð og var í persónligari kreppu í nógv ár, tí hon kendi seg svikna av Guði.

Hetta kom fram í 2007, tá ið Vatíkanið í Rom gjørdi eina kanning av Móðir Teresu. Her vórðu nógv brøv funnin, sum staðfestu hennara persónligu kreppu. Í 2007 var ætlanin at gera hana til halgimenni, men ætlanin varð slept.

Nógv fólk finnast at avgerðini hjá Frans páva, tí tey halda Móður Teresu vera ein hyklara, men hóast hetta varð hon sunnudagin gjørd til halgimenni, og tað eru sanniliga eisini nógv, sum gleðast um hetta.

Portal.fo

- Harmligt við uppskoti um uppboðssølu

03.09.2016 - 15:23

Tað er harmligt, at nýskipanarnevndin bara kemur við uppskoti um uppboðssølu, heldur formaðurin í Sambandsflokkinum

Føroyingar fáa ikki at vita, hvør skipan skapar størst virðir fyri samfelagið, tá nevndin, sum skal nýskipa fiskivinnuna, bara kemur við uppskoti um uppboðssølu. Tað sigur Bárður á Steig, formaður í Sambandsflokkinum.

Formaðurin í nýskipanarnevndini, Johnny í Grótinum, gjørdi greitt á ráðstevnu hjá R7 hósdeggin, at øll fiskirættindi skulu á uppboð eftir 2018. Fyrr hevur barað verið brúkt hugtakið marknaðargrunndað skipan, men nú er greitt, at talan verður um uppboðssølu.

Kvf.fo

Kina hefur góðkent veðurlagsavtaluna

Kina hefur nú góðkent veðurlagsavtaluna, sum varð gjørd í París í fjør. USA fer eisini at góðkenna avtaluna.

Tað er greitt, nú G20 londini hittast á fundi í býnum Hangzhou í Kina, at bæði Kina og USA fara at góðkenna veðurlagsavtaluna, sum varð gjørd í París í fjør.

Bæði kinesiski forsetin, Xi Jinping, og amerikanski forsetin, Barack Obama, høvdu undirskrivað skjøl við, tá teir møttu upp á fundinum.

ST-aðalskrivarin, Ban Ki-Moon, sigur, at hann fer at bjóða stjórnarleiðarum til New York í USA fyri at fáa veðurlagsavtaluna formliga góðkenda. Hann væntar, at avtalan kann verða sett í verk seinast í hesum árinum.

Kvf.fo

Eingin nýggj handilsavtala millum Bretland og USA

Fyrsti almenni fundurin millum Theresa May og Barack Obama snúði seg fyrst og fremst um handilsviðurskiptini millum tey bæði londini

USA og Bretland fara ikki at tingast um at eina nýggja handilsavtalu londini millum. Tað skivar tíðindastovan Ritzau.

Tað er greitt eftir at Theresa May, forsætisráðharrin í Bretlandi, og amerikanski forsetin, Barack Obama, hittust á G20-toppfundi í Kina um vikuskiftið.

Hetta er fyrstu ferð, at Theresa May, nýggi forsætisráðharrin í Bretlandi, og Barack Obama, amerikanski forsetin, hittast eftir at hon tók við embætinum í juli.

Ikki óvæntað varð tingast um handilsviðurskiptini millum tey bæði londini eftir at Bretland á fólkaatkvøðu í summar atkvøddi fyri at fara úr ES.

May: Avgerðin stendur við

- Vit arbeiða uppá eina handilsavtalu við Asia og eina við ES. Tí fara vit ikki at gera eina sjálvstøðuga avtalu við Bretland, sigur Obama.

Bretland skuldi ongantíð verið farið úr ES, hefur amerikanski forsetin sagt fleiri ferðir. Men tann avgerðin stendur við.

- Brexit merkir Brexit. Tí verður eingin nýggj fólkaatkvøða í Bretlandi um ES-limaskapin hjá Bretlandi, sigur Theresa May, bretske forsætisráðharri.

Kvf.fo

Mælir til at geva tol

04.09.2016 - 15:11

Rættindini til at fiska skulu skipast eftir marknaðartreytum, so sum mest fæst burturúr fiskiríkidøminum, sigur landsstýrismaðurin

Tað heldur Høgni Hoydal, landsstýrismaður fast um.

Men hann mælir til at geva tol, til nevndin, sum arbeiðir við fiskivinnunýskipanini, kemur við sínum uppskoti, tí nógvu gitingarnar órógva málið.

Kvf.fo

ES-forseti: Onnur lond mugu hjálpa

Evropa hefur ikki pláss fyri fleiri flóttafólkum og migrantum, og tí mugu onnur lond taka ábyrgd. Tað sigur forsetin í ES, Donald Tusk

- Evropa megnar ikki at taka ímóti fleiri fólkum, og als ikki teimum, sum ikki hava fyri neyðini at koma til Evropa.

Tað segði ES-forsetin, Donald Tusk, millum annað á G20-toppfundinum, sum er í Kina nú um vikuskiftið, har 20 stórveldi í heiminum hittast.

Donald Tusk, forseti í ES, heitti á G20-toppfundinum á onnur lond í heiminum um at taka á seg sínar skyldur móttvegis nógvu flóttafólkunum.

Kvf.fo

Andlát

Eivind Fróði Jacobsen, Sørvgur, ættaður úr Svínoy, andaðist fríggjadagin 2. septembur, 81 ára gamal.

Kathrina Michala í Byrgi Nicolajsen, Skopun, ættað úr Søldarfirði, andaðist á landssjúkrahúsinum hósdagin 1. september, 53 ára gomul.

Sólveig Patursson, fødd Reynagarð, Tórshavn, andaðist á Landssjúkrahúsinum týsdagin 30. august, 88 ára gomul.

Bertha Jensen, fødd Christiansen, ættað úr Klaksvík, búsitandi í Horsens, andaðist sunnudagin 28. august, 88 ára gomul.
